

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

De itinere balaa[m] [et] q[uod] locuta e[st] ei asina. c. xxxij

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

Numeroꝝ

De cantico ad puteum
Capitulum. XXX.

De eo loco appa

e ruit eis puteus, id est, hoc loco venerunt in altum locum: ubi monstravit domino foderunt puteum. Unde subdit Quia hunc puteum foderunt principes duces multitudinis in datore legis. In domino hoc tamen in hebreo non legitur. Et ascendit aqua de puteo donec super rediret. Forte in signum quod exinde pugnaret, et hostes supergrederentur in hunc modum: et obruerentur. Quo visio cecinit israel carmen istud. Ascendat puteus etc.

De morte seon regis amorreorum et regis basan.
Capitulum. XXXI.

Gressus populi

e aliis mansiones pervenit usque in bamoth. Hec est nomen hoc mansionis: scilicet vallis in regione moab: in vertice

Exponit quod dixerat vallis in vertice phasga

phasga. scilicet supra montem illum. vel forte adeo mons ille magnus est quod in vertice huius colles et vallis. Inde misit israel nuncios suos ad seon regem amorreorum ut transiret ei per terram suam concederet. Qui noluit. imo cum exercitu egressus est obviam in desertum pugnavit cum israel, et percussus est in ore gladii. id est in instantia. Josephus

Vel saltim circa terram suam: sic fecerat esau et moab, quod legitur in deuteronomio.

dicit plurimos ex eis siti perisse, alios ruentes ad fluvium laculis terre fixos, fugientes ad montia fundibularijs percussos. Occisus est ergo seon: tulitque israel omnes eius civitates ab arnon usque iaboch, inter quas caput regni erat ezebon: et habitavit in eis. De

Civitates sunt quarum altera est caput regni altera finis.

est iosephus hanc terram inter tria flumina sitam quasi naturam insule habentem et opulentissimam. Arnon fluit a meridie. iaboch a septentrione, qui in iordanem descendit: cuius nomen tradidit iordanis ab occidentem. Cumque transisset israel fluvium iaboch: et ascenderet per viam basan: occurrit ei og rex basan in ezebal, quem percusserunt cum populo suo usque ad interitum: et possederunt terram eius. In terra hec

quam habuerunt ultra iordanem non fuit de terra promissionis, quod patet, quia moyses hanc intravit. Profectusque castrametati sunt in campestribus moab, ubi trans iordanem hiericho sita est.

De itinere balaam et quod locuta est asina.
Capitulum. XXXII.

Idens balac fili

v li sephor qui tunc rex erat in moab, quod fecerat amorreo: timuit et ascitios seniores madian qui proximi regis eius erant amici consuluere quid facto opus esset dicentes. Populus hic debet nos: sicut solet bos herbas usque ad radices carpere. Misitque eorum consilio ad balaam filium beor artolium qui habitabat super flumen amonitarum ut veniret et malediceret populo huic. Audierat enim quod benedictus erat cui benedicebat balaam: et maledictus cui maledicebat. Audierat etiam quod israel non vincebat in arcu et gladio: sed oratione sua ad deum suum. Visumque est eis commodum excretionibus orationes divinare. Cumque venissent ad balaam seniores moab et madian ferentes munera divinationis in manibus, causamque vie exposuissent, dixit eis balaam. Manete hic hac nocte donec videam quid dixerit mihi dominus. Dominus enim prophetas se mentiebat, licet in sacrificio consuleret: demones forte demonem qui sibi loquebatur dominum vocabat. Dixitque ei dominus in nocte curam populi sui geres. Non eas cum eis: nec maledices populo huic: quia benedictus est. Mane surgens balaam dixit se prohibitus a domino. Rursum misit ad eum balach viros plures et honoratos, muneraque maiora et ampliora permisit si malediceret populo. Quibus ait balaam. Si dederit mihi balach domum suam plenam auri: non poterunt mutare verbum domini. Obsecro manete hic etiam in hac nocte. Et ait dominus ad eum nocte. Surge vade cum eis, ita dicitur: et ut quod precepero tibi facias. Mane strata asina profectus est cum eis. Et iratus est dominus et stetitque angelus domini gladio euaginato in via contra balaam. Putaverat enim oppositum capere cupiditate promissorum disponebat quod populo malediceret: licet prohibuisset dominus. Josephus videtur velle quod dominus iratus quasi ironice dixerit ei, vade cum eis. Quod quia non intellexit obstitit ei angelus. Cum autem vidisset asina angelum: quem tamen balaam non videbat: timens deviauit in agrum. Quas cum verberibus reduxisset balaam ad semitam iterum stetit angelus in angustiis maceriarum

rum quibus vinee cingebantur: timensque asina iussit se parietem et attriuit pedem sedentis. At ille verberabat eam. Iterum stetit angelus in loco angusto ubi nec ad dexteram nec ad sinistram poterat deviare. Timensque asina: cecidit sub pedibus sedentis. Qui cum vehementer fustibus cederet latera eius: aperuit dominus os asine: et ait Cur percussis me ecce iam tertio. Qui respondit. Illud iussisti mihi: vineam habere gladius ut percuterem te. Assuetus iste monstris ad vocem asini non expavit. Proinde aperuit dominus oculos balaam viditque angelum stantem in via cum gladio: et adoravit eum. Cui angelus. Perversa est mihi via tua. et nisi asina declinasset occidisses te. Cui balaam. Peccaui. et nunc si via mea tibi est contraria: revertar. Cui angelus. Vade. sed caue ne aliud quam preceperam tibi loquaris.

De arithmetica balaam et eius prophetia.
Capitulum, XXXIII.

Im ergo iret

balac occurrit ei in extremis finibus moabitarum. magnifice suscipiens eum dedit ei munera. Cui contestatus balaam ait. Non potero loqui nisi quod posuerit dominus in ore meo. Ascendentes pariter excelsa montis. vni extremam partem populi intuebantur. Abserrant autem ab exercitu domini stadiis. Dixitque balaam ad balac. Edifica hic septem aras: para totidem vitulos: et eiusdem numeri arietes. Cumque imposuissent ambo vitulum et arietem super aras: dixit balaam regi. Sta iuxta holocaustum vadam si forte occurrat mihi dominus et quod iusserit loquar tibi. Cumque abisset: posuit dominus verba in ore eius. Qui rediens coram omnibus assumpta parabola. vel incepta ratione sua. ut hebrei habent. ait. Quomodo maledicam populo cui benedixit dominus. Habitabit solus inter gentes: et non reputabitur. singularis erit pro omnibus et innumerabilis. Hortatur anima mea morte iustorum: et fiant nominissima mea horum similia. Contristatus balac ait. Quid est quod agis. Duxitque eum ad altum locum excelsum montis phasga. Unde aliam partem populi videre possit. sed errore geritum putans omnia locis inesse et temporibus et deum sic cur hominem posse mutari. Cumque iuxta modum predictum statuissent ibi septem aras: et imposuissent holocausta. iterum posuit dominus verba in ore eius: et revertens ait. Non est idolum in iacob: nec simulacrum in israel. Dominus deus eius cum eo est. Non est augurium in iacob

nec divinatio in israel. Surget ut leo: et quasi leena non accubabit donec deuolet predam. Id est terra chananeorum. Tunc ait balac. Saltem nec benedicas eis: nec maledicas. Itaque duxit eum super montem phegor: statuitque septem aris: impositisque holocaustis per singulas non abiit balaam sicut ante ut augurium quereret. Sed elevans oculos vidit israel comitantem in tentorijs per tribus suas. et irruente in se spiritu dei ait loquens de se. Dixit balaam filius beor. Homo cuius obturatus est oculus auctoritatem sermonum dei. Quasi pulcra tabernaculo la tua iacob. Hebreus habent et translationem. Qui genis. Cuius oculus revelatus est. Tunc idem est sensus. Quia dum dormiret: in somnis vidit hec que dicebat. Unde et obturatus erat oculus carnis: et revelatus oculus mentis. Unde et sequitur. Qui cadit et aperit oculos eius. Hebreus plenius habet. Qui ponit. qui collocat se in lecto. Addidit etiam apertam de saule prophetiam dicens. Tolle propter agag regem eius et auferet regnum illius. Quod factum est sauli. quia peccerat agag regi amalechitarum. et post direxit verba ad populum. Qui benedixerit tibi erit et ipse benedictus. qui maledixerit in maledictione reputabitur. Cumque irasceret balac dixit quod in discessu suo daret et consilium quid faceret adversus populum hunc. Iterumque assumpta parabola ait. Dicit stella et iacob et surgit virga. id est maria ex israel. et percutiet duces moab: et vastabit omnes filios seth. quod est. vastabit totum genus humanum quod secundum carnalem in bonis coteret et malos perdet. De seth enim totum genus humanum est: de quo fuit noe. Filij enim cain diluvio perierunt. sed in hoc vaticinium dicitur ventisse magos in iudeam visa stella. et tunc exstitisse apud eos scripta balaam super hac re. Prophetavit quoque quod israel idumeos et amalech qui fuit principum gentium pugnantium contra eos subiret sibi. Prophetavit etiam quod assyriam vastaret. etiam cineos qui erant de fortissimo genere. scilicet de ietro. Addiditque. Venient in trieribus de italia: et superabunt assyrios: vastabuntque hebreos: et ad extremum spiritus peribunt. Monarchiam predictam romanorum. et in fine temporum destructione reges sibi et romano imperio. Dicit iosephus eum prophetasse ad huc totum orbem futurum eorum habitaculum in